

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים נפיק (קידושין ל).

מערכת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ

הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
גלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
323

בבא קמא דף ל'. יום שב"ק פרשת וישלח י"ט כסלו תשפ"ד

השופך מים לרשות הרבים/הצניע קוץ
וזכוכית בתוך כותל חבירו/לקח בעל
הדלי כיסוי בור/זבל תבן וקש ברשות
הרבים/שטר שכתוב בו הלואה בריבית

דף ל' - ע"א

משנה . השופך מים ברשות הרבים והוזק בהם אחר
חייב בנזק, אפילו בימות הגשמים שיש רשות מחכמים לקלח
שופכים ולהשליך זבל לרשות הרבים מכל מקום אם הזיקו
חייב לשלם.

לשיטת רב בבור שלא הפקיר שחייב משום שור
השופך מים ברשות הרבים חייב אם נטפנו כליו, אבל הוא
עצמו שהוחלק פטור משום שקרקע עולם הזיקו, ואם לא
נגמרו המים רפשו הוא שהזיק ולא קרקע עולם וחייב גם על
נזקי גופו.

המצניע את הקוץ והזכוכית והגודר גדרו בקוצים
והיו ראשי הקוץ ברשות הרבים או גדר שנפל לרשות הרבים
והזיק אחרים חייב בנזק, אבל אם צמצם לתוך שלו פטור לפי
שאין דרך בני אדם להתחכך בכתלים.

המצניע קוץ וזכוכיות לתוך כותל של חבירו ובעל
הכותל סתר כותלו והזיק ברשות הרבים בכותל רעוע המצניע
חייב שהיה צריך לחשוב שכותל זה עומד לסתור, ובכותל
בריא בעל הכותל חייב.

המכסה בורו בדלי חבירו ובא בעל הדלי ונטל
בעל הבור חייב אף על פי שלא הודיע בעל הדלי לבעל הבור
שלוקח הדלי.

חסידיהם הראשונים היו מצניעים קוצים וזכוכיות
בתוך שדותיהם ומעמיקים להם שלשה טפחים כדי שלא
יעכב המחרישה, רב ששת שרפם, רבא השליך לחידקל.

הרוצה להיות חסיד לרב יהודה ירחיק עצמו
מלהזיק, לרבא יקיים מה שכתוב במסכת אבות, ויש
אומרים יקיים דברי ברכות.

משנה . בשעת הוצאת זבלים אדם מוציא זבל
לרשות הרבים שירקבו ויהא זבל לשדות וכרמים וכל
שלושים יום רשאי להניחם שם שעל מנת כן הנחיל יהושע
את הארץ ואם הזיקו לחכמים חייב לשלם לרבי יהודה
פטור, ושלא בשעת הוצאת זבלים מודה רבי יהודה שחייב,
ולרב אשי רק זבל מותר להוציא אבל תבן וקש שעדיין לא
נעשו זבל וקשים ומחליקים אסור.

דף ל' - ע"ב

המוציא תבן וקש לרשות הרבים כל הקודם בהם זכה,
לרב בין בגוף ובין בשבח שקנסו גופו משום שבחו, ולזעירי
זכה רק במה שהשביח ברשות הרבים, ודווקא בדבר שיש בו
שבח קנסו גופו משום ממונו אבל גלל שאין בו שבח לא קנסו.
שטר שכתוב בו שלוה בריבית קונסים אותו לרבי
מאיר אינו גובה לא הקרן ולא ריבית, לחכמים גובה הקרן
ולא ריבית (ולא נפסלו העדים שאינם מצווים בלאו ולא תשימו), לרב שקנסו
גוף התבן והקש משום שבח הוא משום שהקרן עתיד להזיק
משא"כ בהלוואה בריבית שהקרן בהיתר לא קנסו, ולזעירי
שלא קנסו קרן משום שבח מודה לרבי מאיר שבשעת כתיבת
ההלוואה כבר עבר על לא תשימון וקנסו הקרן אבל במוציא
תבן וקש שאפשר ולא יזיק לא קנסו.

לרב שקנסו גופו משום שבחו איבעיא אם קנסו מיד או
רק לאחר שהשביח.

ביאור המשנה לרב ולזעירי - המוציא תבנו וקשו לרשות
הרבים לזבלים והוזק בהם אחר חייב בנזקו וכל הקודם בהם
זכה ואסור משום גזל, לרב"ג אומר כל המקלקלים ברשות
הרבים והזיקו חייבים לשלם וכל הקודם בהם זכה ומותרים
משום גזל, ולזעירי בשיטת תנא קמא כל הקודם זכה בשבחו,
וגופם אסורים משום גזל, ולרב"ג גם בגופם כל הקודם בהם
זכה, לרב גם לתנא קמא קנסו גופם משום שבח אבל אין
מורין לכתחילה לתפוס הגוף אלא אומרים לו שאסור משום
גזל ולרב"ג מורין כך לכתחילה, וכן פסק רב אדא בר אהבה
ולרב הונא אין מורין כן אלא אם התרו בבעלים כמה פעמים.

בבא קמא דף ל"א . יום א' פרשת וישב כ' כסלו תשפ"ד

הקדרים שהיו מהלכים זה אחר זה

דף ל"א - ע"א

משנה . שני קדרים שהיו מהלכים זה אחר זה
ונתקל הראשון ונפל ונתקל השני בראשון הראשון
חייב בנזקי השני, לר' מאיר משום שנתקל פושע, לחכמים
שנתקל אינו פושע לרבי יוחנן ששהה בנפילה כדי לעמוד
ולא עמד אבל אם לא שהה בנפילה כדי לעמוד פטור ולא חייב
באופן זה להזהיר שטרוד בנפילה, לרב נחמן בר יצחק
אפילו אם לא היה לו לעמוד מכל מקום היה לו להזהיר.

היה בעל קורה ראשון ובעל חבית אחרון נשברה
חבית בקורה פטור שלשניהם רשות להלך ובעל הקורה
הלך כדרכו ובעל החבית מיהר ללכת, ואם עמד בעל הקורה

לפוש שאין רשות הרבים עשוי לכך חייב, ואם עמד לתקן הקורה על כתיפו כדרך נושאי משאוי **לרבי יוחנן** פטור **לרב נחמן בר יצחק** חייב אע"פ שמותר לעמוד מכל מקום היה לו להזהיר.

הקדרים והזגגים שהיו מהלכים זה אחר זה נתקל הראשון ונפל ונתקל השני בראשון והשלישי בשני ראשון חייב בנזקי שני ושני חייב בנזקי שלישי, לרבי יוחנן רק כשהיה להם לעמוד ואם לא עמדו והזהירו פטורים לרב נחמן בר יצחק גם אם לא היו יכולים לעמוד חייבים שעליהם להזהיר.

דף ל"א - ע"ב

נתקל ראשון ונפל ונתקל השני בראשון, ונתקל שלישי בשני - ללשון א' לרבא ראשון חייב בנזק הנעשה בגופו מדין אדם המזיק שגם חכמים מודים לרבי מאיר במשנה שנתקל פושע וחייב בין הוזק השני בגופו או בממונו, והראשון חייב על נזק הנעשה בממונו מדין בור אפילו אם הפקיר שהוא ככרייה בפשיעה וחייב אם הוזק השני בגופו, והשני הוא נפילה באונס מכל מקום חייב בנזק הנעשה בגופו משום שהיה לו לעמוד ופטור על נזק הנעשה בממונו שהוא ככרייה באונס ואם הפקיר פטור כהפקיר נכסיו לאחר נפילת אונס, ללשון ב' לרבא נתקל אינו פושע וראשון חייב בנזק הנעשה בגופו משום אדם המזיק שלא עמד ופטור על היזק שנעשה בממונו, והשני חייב על נזק הנעשה בגופו משום בור, למסקנת הש"ס כלשון ראשון של רבא.

אם נפלו כולם מחמת הראשון חייב בנזקי כולם - לרב פפא כגון שהיה מושלך וממלא כל מעבר הדרך שנפלו כולם עליו, לרב זביד דווקא כשהיה מושלך באלכסון.

בבא קמא דף ל"ב. יום ב' פרשת וישב כ"א כסלו תשפ"ד

זה בא בחבית וזה בקורה/המזיק אשתו/ בעטה רבוצה במהלכת או להיפך/הזיק בהליכה או ריצה/המבקע עצים/הנכנס לחנותו של נגר עם או בלי רשות/שליח ב"ד שהוסיף רצועה/זרק אבן לרשות הרבים/נכנס לחנות של נפח

דף ל"ב - ע"א

זה בא בחבית וזה בא בקורה נשברה חבית בקורה פטור שלשניהם רשות להלך (אבל אם אחד מהם רץ או שלא היה לו רשות לילך שם הוא חייב אע"פ שהשני סייע בשבירתה) ואף בעל החבית סייע בשבירה, בעל קורה ראשון ובעל חבית אחרון ומיהר בעל החבית ללכת ונשברה חבית בקורה בעל הקורה פטור, עמד בעל הקורה בעל קורה חייב (דווקא אם נושא הקורה כמו שלדא אבל אם לא היה כשלדא לא היה לבעל החבית לילך מאחוריו, וכן בסיפא). ובאמר עמוד לבעל חבית פטור, בעל חבית ראשון ובעל הקורה אחרון ומיהר בעל הקורה ללכת ונשברה החבית בעל הקורה חייב, עמד בעל החבית פטור בעל הקורה, ובאמר עמוד לבעל קורה חייב, והוא

הדין בזה בא בנר וזה עם פשתן.

המזיק אשתו בתשמיש המיטה חייב אע"פ שעושה ברשות כיון שהוא עשה מעשה היזק היה ליה לעיין, (ואינו דומה לזה בא בחביתו וזה בא בקורתו שבעל החבית פטור משום שבעל הקורה מסייע בהיזק), ואע"פ שבנוסף ונואפת כתוב 'ונכרתו הנפשות העושות מקרב עמם' היינו לעניין חיוב חטאת ומלקות שהתורה החשיבה הנאה כמעשה.

בעטה מהלכת ברבוצה בשתי פרות ברשות הרבים אחת רבוצה ואחת מהלכת, לריש לקיש פטור משום שכל המשנה ובא אחר ושינה פטור, (ואין להביא ראיה לדבריו מהמשנה שכתוב אם היה בעל החבית ראשון ועמד ונשברה חבית בקורה שפטור שבמשנה בעל הקורה הלך כדרכו אבל מהלכת שבעטה ברבוצה שינתה את דרכה, ויש לה רשות רק לדרך עליה ולא לבעוט).

בעטה רבוצה במהלכת ברשות הרבים חייב, ואם הוזקה בה פטור, (ואע"פ שמבואר במשנה שאם עמד בעל קורה והוזק בו בעל החבית בעל הקורה חייב שבמשנה מדובר שהיו ראשי הקורה לרוחב הדרך הלכך אפילו ממילא חייב שאין דרך לבעל החבית לנטות, אבל הוזקה מהלכת ברבוצה פטור שהיה לו לילך לצד אחר).

משנה. שנים שהיו מהלכים או רצים ברשות הרבים והוזקו זה בזה פטורים (דווקא בלי כוונה), אחד רץ ואחד הולך הרץ חייב ששינה ובערב שבת בין השמשות פטור מפני שרץ ברשות (ולדעת רבנן רץ נחשב ברשות גם בימי חול).

ר' חנינא בערב שבת אמר 'בואו ונצא לקראת כלה מלכתא' כאדם המקבל פני מלך וי"א 'לקראת שבת כלה מלכתא', רבי ינאי מתעטף ועמד ואמר 'בואי כלה בואי כלה'.

דף ל"ב - ע"ב

משנה. המבקע עצים ברשות הרבים והזיק ברשות היחיד חייב אע"פ שלא שכח רבים, וכן מרשותו לרשות הרבים אע"פ שבקע ברשותו, וכן מרשותו לרשות של אחרים אע"פ שבקע ברשותו והזיק במקום שלא שכח רבים.

הנכנס לחנותו של נגר בלי ברשות ונתזה בקעת וטפחה על פניו ומת פטור מגלות, ללישנא קמא לרבא פטור גם מד' דברים שלא פשע, אבל חייב בנזק שהאדם מועד לעולם (אם ראהו נכנס). לרב פפא ורב זביד בדעת רבא חייב בארבע דברים שפשע כיון שראה אותו שנכנס היה לו לעיין.

הנכנס לחנותו של נגר ברשות ונתזה בקעת וטפחה על פניו לכו"ע חייב בארבעה דברים (אם ראהו נכנס או גם שלא ראה אותו רק ביקש להיכנס לפי שעה). ללישנא קמא פטור מגלות לרבי יוסי בר חנינא לפי שאין דומה ליער שהוא רשות שניהם מה שאין כן כאן שזה רשות חבירו, לרבא בדעת רבי יוסי בר חנינא אין גלות דיי לו משום שהוא שוגג קרוב למזיד (אבל אם יש לו רשות להיכנס מפני שהוא שלו חייב גלות שדווקא בנידון זה שנתן לו רשות להיכנס וידע שיכנס עכשיו בשעה שזורק), וללישנא בתרא לרבא חייב בגלות כיון שנכנס ברשות.

שליח בית דין שהוסיף רצועה אחת יותר על מה שאמדהו בית דין למי שחייב מלקות הרי זה גולה על ידו, וללישנא קמא לרבא שבשוגג קרוב למזיד אינו גולה דווקא אם טעה הדיין במניין והשליח היכה על פי הדיין.

מועד שהזיק בין שעמד בדין בין שלא עמד בדין מכר המזיק, הקדיש, שחט, ונתן במתנה מה שעשה עשוי, קדמו בעלי חוב והגביהו בין חייב עד שלא הזיק בין הזיק עד שלא חייב מה שעשה עשוי כיון שמועד אינו משתלם מגופו אלא מעליה.

דף ל"ג - ע"ב

הקדיש ניזק שור המזיק - לרבי ישמעאל אינו קדוש ולרבי עקיבא קדוש (למ"ד למפרע גובה אם גבה ניזק בסוף

לתירוץ א' הוא קדוש לתירוץ ב' לא, גם לרבי עקיבא אם נמצאו עדים זוממים שלא נגח ביום א' אלא בערב שבת חייבים לשלם שכל זמן שלא נתחייבו בבית דין אינו בדין תשלום שחצי נזק קנס הוא אע"ג שהוא ברשותו משעה שהזיק).

הקדישו מזיק קודם העמדה בדין - לרבי ישמעאל

קדוש ולרבי עקיבא אינו קדוש ממש ונותן דבר מועט בפדיונו גזירה שמא יאמרו הקדש גמור יוצא לחולין בלי פדיון,

מכר המזיק או נתן במתנה - לרבי עקיבא לא עשה

כלום ולרבי ישמעאל אם אין מעות למזיק חוזר הניזק וגובה מלוקח משועבד לו, ואע"פ שלוח שמכר מטלטלים אין בית דין גובים לו מהם היינו משום שאין לו קול אבל שור שנגח יש קול שקורים לו נגחן, ואם חרש בו הלוקח אינו נותן דמי החרישה לניזק, שחטו המזיק גובה מבשרו, קדמו בעלי חוב והגביהו לא עשו ולא כלום אפילו אם החוב היה קודם ההיזק שהשור יותר משועבד לניזק שגובה מגופו מאשר הוא משועבד לבעלי חוב.

מזיק ששחט שורו קודם העמדה בדין, לרבי

ישמעאל אינו צריך לשלם לניזק פחת השחיטה שהמזיק שיעבוד חברו פטור, ואפילו השורף שטרות של חברו, ואפילו חפר בורות שיחין ומערות בשדה המשועבדת פטור.

בבא קמא דף ל"ד . יום ד' פרשת וישב כ"ג כסלו תשפ"ד

מאתיים ומאתיים/השביח השור

דף ל"ד - ע"א

שור שזה ממתים שנגח שור שזה ממתים וחבל בו חמישים זוז ושבח ועמד שור הניזק על ארבע מאות זוז, המזיק עדיין חייב לשלם כ"ה זוז, ואינו יכול לומר לא הפסדתך שהרי נשבח שהניזק אומר לו אם לא הזיקו הוי שבח ח' מאות זוז, כחש מחמת מכה נותן לו חצי נזק של כל הכחש ומשלם כשעת העמדה בדין שהוא כאילו קרן המזיק עדיין קבור בתוך שור הניזק וממשיך להזיקו.

שור המזיק שנשבח, לרבי עקיבא ששותפים הם הניזק נוטל השבח כשיעור חלקו שיש לו בשור המזיק, ואם פיטמו המזיק אין הניזק נוטל בשבח, כחש נוטל הניזק כשעת העמדה בדין כיון שגם חלקו הוכחש.

דף ל"ד - ע"ב

משנה . שור שזה ממתים נגח שור שזה ממתים, והנבילה היתה שור חמישים זוז משלם ע"ה ששמן הנבילה כמה פחותים דמיה משעה שהיה חי ונותן לו חציה, אם נפחת הנבילה משעת מיתה ובשעת העמדה בדין אינו שור כלום הפסיד הניזק, אם הנבילה הושבח **לרבי מאיר**

הזורק את האבן לרשות הרבים והרג הרי זה גולה, וללישנא קמא לרבא שבשוגג קרוב למזיד אינו גולה מיירי בסותר את כותלו ביום לאשפה העשויה להפנות בלילה שאין זה מזיד מכל מקום גם לא אונס שלפעמים יש מפנים שם ביום.

הנכנס לחנות של נפח ונתזה ניצוצות וטפחה על פניו ומת אם הוא תלמידו של אותו נפח והיה רבו מסרב בו לצאת פטור מגלות שחשב שיצא כבר כיון שיש לתלמיד אימת רבו.

בבא קמא דף ל"ג . יום ג' פרשת וישב כ"ב כסלו תשפ"ד

דיני פרטי גלות/פועלים שתבעו שכר מבעל הבית/שור תם שהזיק אדם/ מחלוקת ר' ישמעאל ורבי עקיבא

דף ל"ג - ע"א

ונפל הברזל מן העץ ומצא את רעהו' מי שיצאה אבן מתחת ידו והוציא הלה את ראשו וקיבלה פטור מגלות, ונחלקו ב' לשונות לרבא אם מהאי טעמא פטור גם מארבעה דברים או שפשע שזרק אבן במקום שמצוי אנשים. (משא"כ זרק כלי וסלק אחר כרים מתחתיו שלא היה צריך לחשוב שישבר הכלי).

פועלים שבאו לתבוע שכר מבעל הבית ונגח בהם שור הבעלים או שנשכם כלב הבעלים, אם הבעל הבית מצוי בשוק פטור שלא היו להם להיכנס, אם הוא מצוי בבית חייב, ואם הוא שכיח ולא שכיח ובאו לפתח וקראו לו ואמר 'כן' לת"ק פטור שכוונתו שיעמדו שם, **לאחרים** חייב שכוונתו שיכנסו.

משנה . שני אנשים או שוורים או אדם ושור שחבלו זה בזה, שמין מה שהזיקו של זה יותר משל זה ומשלם את המותר, ואם שניהם תמים משלמים במותר חצי נזק, אחד תם ואחד מועד מועד בתם משלם במותר נזק שלם תם במועד משלם במותר חצי נזק (ובאופן זה אין תם מוחלט או הושם לגמרי לניזק אלא המותר).

תם שהזיק את האדם - לחכמים משלם חצי נזק שנאמר 'או בן יגח או בת יגח כמשפט הזה יעשה לו' והיינו כמשפט שור בשור, **לרבי עקיבא** משלם נזק שלם שהפסוק שנאמר כמשפט הזה יעשה לו היינו כמשפט האחרון שדיבר בו הכתוב היינו מועד ולא כמשפט שדיבר לפני פסוק זה והוא תם, ואף על פי כן משלם מגופו שנאמר 'יעשה לו' והיינו מגופו.

שור שהזיק אדם משלם רק נזק ולא ד' דברים - לחכמים שנאמר כמשפט הזה, ולרבי עקיבא (שדרש הוה שתם שחבל באדם משלם נזק שלם) שנאמר 'איש כי יתן מום בעמיתו' ולא שור בעמיתו (ולחכמים צריך שני פסוקים). **ומכרו את השור החי וחצו את כספו' - לרבי ישמעאל** הפסוק מיירי לבית דין, שהם ישומו שור המזיק ויתן המזיק לניזק דמי שווי שור שלו כשיעור חצי נזק של שור הניזק, והמזיק הוא בעל חוב לניזק, ואם אינו משלם מעות גובה הניזק שור המזיק שהתורה שעבדו לו, **לרבי עקיבא** הפסוק מיירי לניזק ומזיק, שסובר שהוחלט שורו של המזיק כשיעור חצי הנזק לניזק והם שותפים בשור.

השבח שייך לניזק, ולרבי יהודה המזיק נוטל חלק חצי השבח של הנבילה ומנכה משיעור ההיזק.

משנה . יש חייב על מעשה שורו ופטור על מעשה עצמו, כגון הדליק גדיש בשבת או חבל באביו שפטור לשלם משום קם ליה בדרכה מיניה.

יש חייב על מעשה עצמו ופטור על מעשה שורו, כגון שבייש ושור שבייש פטור שנאמר 'איש בעמיתו' וממעטים ולא שור בעמיתו (וכן אם חבל בעבדו והפיל שן או עין).

בבא קמא דף ל"ה . יום ה' פרשת וישב כ"ד כסלו תשפ"ד

מלאכה דרך קלקול/יש חייב ופטור/ מחלוקת סומכוס וחכמים

דף ל"ה - ע"א

העושה מלאכה בשבת דרך קלקול פטור - לתנא בברייתא רבי אבהו חובל ומבעיר חייב גם דרך קלקול ממה שצריך פסוק להתיר מילה בשבת אף שחובל וממה שאסרה תורה שריפת בת כהן אף שמבעיר, לרבי יוחנן אף חובל ומבעיר דרך קלקול פטור, אבל חובל וצריך דם לכלבו נקרא תיקון אצל כלבו, וכן מבעיר וצריך לאפרו (לרשב"ם רבי אבהו כרבי שמעון שמקלקל בחבורה חייב ורבי יוחנן כרבי יהודה שמקלקל בחבורה פטור, לתוספות לכו"ע כרבי שמעון ורבי יוחנן סובר שגם לרבי שמעון צריך קצת תיקון, מקלקל פטור משום שצריך מלאכת מחשבת ומקלקל בחבלה ומבעיר שלומדים ממילה ושריפת בת כהן לרבי יוחנן יש בהם תיקון קצת ולרבי אבהו אין בהם תיקון כלל שתיקון מצוה לא נחשב תיקון).

במשנה יש חייב על מעשה שורו ופטור על מעשה עצמו - כגון הדליק גדיש בשבת שמשמע שבאופן שזה חייב זה פטור, לשיטת תניא דרבי אבהו שחייב על מבעיר בשבת גם דרך קלקול היינו כמו שורו שלא צריך לאפרו, ולרבי יוחנן מיירי שצריך לאפרו (וכל זמן שאין ידוע שהיה צריך לאפרו שלא חייב מיתה חייב לשלם) וכן בשור שהיה צריכה האפר כדי להתגלגל בה להרגיע את עצמה מנשיכה שעלתה לו בגבו, או שמיירי בהדליק הגדיש ואין צריך לאפרו וכגון בשוגג לעניין חיוב מיתה ואף על פי כן פטור מתשלומים משום שהוקשו שוגג למזיד לפוטרו מחיוב ממון שעושה עם עבירה שחייב עליה מיתה במזיד.

במשנה יש חייב על מעשה עצמו ולא על מעשה שורו - וכגון שבייש שמשמע שבאופן שזה חייב זה פטור אע"פ שאין חיוב בושת אלא במכווין לבייש והשור לא התכווין לבייש, שמדובר במכווין להזיק שבאופן זה אדם חייב בבושת אע"פ שלא נתכווין לבייש.

דף ל"ה - ע"ב

משנה . שור שהיה רודף שור אחר והוזק זה אומר שורך הזיק וזה אומר בסלע לקה, לחכמים המוציא מחבירו עליו הראיה, לסומכוס אם הניזק שהוא התובע ברי והמזיק שהוא הנתבע שמא כיון שהורע כחו של הנתבע הוא ממון המוטל בספק וחולקים, ואם הנתבע ברי לרבי חייא בר אבא גם באופן זה לסומכוס חולקים אף על פי שהנתבע ברי שאינו חייב כיון שיש ספק לבית דין אם אומר אמת, לרב פפא גם לסומכוס המוציא מחבירו עליו הראיה (סומכוס מודה כשכל הספק בא על ידיהם שאין חולקים)

שני שוורים של שניים שהיו רודפים אחרי שור אדם שלישי זה אומר שורך הזיק וזה אומר שורך הזיק שניהם פטורים, אם שני השוורים של אדם אחד והיו שניהם תמים שגובה מגופו אחד גדול ואחד קטן או אחד תם ואחד מועד אם המזיק והניזק ברי או שהניזק ברי והמזיק שמא פטור וכמו טענו חייטים והודה לו בשעורים שפטור מלשלם שעורים

שמחל לו התובע ממה שלא תבעם, ואם הניזק שמא והמזיק ברי לחכמים המוציא מחבירו עליו הראיה (ולסומכוס תלוי במחלוקת רבי חייא בר אבא ורב פפא כנ"ל).

היה הניזק והמזיק שנים, ניזק אומר גדול הזיק את הגדול וקטן את הקטן או מועד את הגדול ותם את הקטן ומזיק אומר קטן את הגדול וגדול את הקטן או תם את הגדול ומועד את הקטן המוציא מחבירו עליו הראיה, ואם לא הביא ראיה וניזק ומזיק ברי פטור שהוא כמו טענו חייטים והודה בשעורים, ואם תפס כמו שאמר מזיק מהני.

בבא קמא דף ל"ו . יום ו' פרשת וישב כ"ה כסלו א' דחנוכה תשפ"ד

מחלוקת רבי ישמעאל ורבי עקיבא/המכה את חבירו באזנו/תובע שאמר שיהא לעניים/יתומים בפרוזבול

דף ל"ו - ע"א

היו שני שוורים של אדם אחד רודפים אחרי שור של אדם אחר, אם שניהם קיימים גובה ממה נפשך מאחד מהם, אם נאבד אחד מהם אם שניהם מועדים חייב לשלם גם מן עליית נכסיו, אם הם תמים לרבי ישמעאל שבעל חוב הוא לא איבד זכותו, ולרבי עקיבא ששותפים הם איבד זכותו.

הדרן עלך פרק המניח

פרק רביעי - שור שנגח ד' וה'

משנה . שור שנגח ארבעה וחמשה שוורים זה אחר זה (באופן שלא נעשה מועד שראה שור ונגח ראה שור ולא נגח ראה ב' או ג' שוורים ולא נגח שאינו מועד גם לסירוגין) **לרבי ישמעאל** שאין לניזק שותפות בשור המזיק אלא דינו כבעל חוב לגבות מגוף שור המזיק, ניזק ראשון גובה כל שיעור נזקו ואם יש מותר בשור המזיק גובה ממנו ניזק השני ואם יש מותר יחזיר לשלישי, **לרבי עקיבא** שניזק ראשון שותף בשור המזיק ושמירתו מוטל עליו ופשע בשמירתה וכן ניזק שני ושלישי ישלם לאחרון שבהם (באופן שיש בידו להביא עדים לאלתר ולזכות בו). ואם יש מותר יחזיר לכל אחד מהם כפי חלק השותפות שיש להם בשור (ומוטל עליהם לשמור כגון שיש בידם להביא עדים לאלתר ולזכות בשור, ואם אין בידם להביא עדים ראשון ראשון נשכר).

דף ל"ו - ע"ב

שור שנגח ותפסו ניזק, נעשה שומר שכר ואין שמירתו אלא עליו, ואם חזר ונגח הפסיד ניזק הראשון זכותו בשור וחייב לשלם לניזק שני, אבל הבעלים לא הפסיד זכותו, וכן שני ושלישי שתפסו נעשה התופס שומר ואין שמירתו אלא עליו, ואם נזקו של האחרון פחות מזה שלפניו יחזיר המותר לזה שלפניו (לרש"י בין לרבי ישמעאל ובין לרבי עקיבא, ולתוספות לרבי עקיבא אין השמירה מוטל על התופס אלא כפי חלקו שעל כל אחד מוטל לשמור חלקו, לפעמים אין לרביעי כלום ושלישי יש לו וכגון שנוקי ד' וה' שוים).

המכה חבירו כנגד אזנו וי"א שתקע באזנו - לרבי יהודה בשם רבי יוסי הגלילי נותן לו מנה לת"ק נותן לו סלע מדינה שהוא שמינית שבסלע צור שהוא חצי דינר שכל כסף בתורה הוא כסף צורי וכל כסף מדבריהם הוא כסף מדינה. **תובע שאמר על חוב שחייבים לו שיהא לעניים** אם גבאי הצדקה היה שם זכו בו העניים שידו כיד העניים הוא, ושוב אין התובע יכול להתחרט ולומר שרוצה הכסף לעצמו (רב יוסף זכה לעניים בקניין מעמד שלשתן אבל משום אמירה לצדקה כמסירה להדיח לא זכו שלא בא לעולם, ואם היה אומר לכשיביא לידי אתנהו לצדקה חייב מטעם נדר).

יתומים אינם צריכים פרוזבול שבית דין חייבים להפוך בזכותם ושטרות שלהם כמסורים לבית דין (לתוספות גם במלוה על פה שחובות שלהם כמסורים לבית דין וזה ביאור בפרוזבול אבל בית דין צריכים להקנות להם הקרקע)